

Rys historyczny

Dawne dzieje

Już od pradawnych czasów ziemię tę zamieszkiwali ludzie, o czym świadczy odnaleziony w pobliżu Radolinka najstarszy ślad człowieka na obszarze gminy, datowany na późny paleolit (przed 8300 r. p.n.e.). Liczne pozostałości osadnictwa z okresu kultury łużyckiej zostały odkryte w okolicach sołectw Sarbia-Sarbka, Paliszewo i Gębiczyn.

We wczesnym średniowieczu na terenach na linii Warty – Noteć toczyły się potyczki i walki zbrojne. W okresie rozbitcia dzielnicowego ziemie należały do kasztelanii czarnkowskiej, a za panowania

Radosiew. Dzwonnica drewniana z pierwszej połowy XIX wieku z dzwonem z 1824 roku

Kazimierza Wielkiego znalazły się w powiecie i województwie poznańskim. Na przełomie XIII i XIV wieku miasto wraz z okolicznymi dobrami zostało nadane przez Władysława Łokietka zamożnemu rodowi Nałęczów, który później przyjął nazwisko Czarnkowskich.

W połowie XVII wieku region został podzielony na mniejsze majątki, które trafiły w ręce różnych właścicieli, a w okresie zaborów ziemie te znalazły się pod panowaniem Prus.

Po I wojnie światowej w 1919 r. na mocy postanowień Traktatu Wersalskiego granica poprowadzona nurtem rzeki Noteć podzieliła obecną gminę Czarnków na dwie części.

W granicach niepodległej Polski znalazła się część południowa, która wraz z miastem do wybuchu II wojny światowej tworzyła powiat czarnkowski.

Po 1945 roku Noteć stanowiła północną granicę powiatu, niecałe 20 lat później powstały gminy. Aktualny kształt gminy Czarnków został ustanowiony w 1992 roku po dołączeniu sołectwa Mikołajewo.

Spichlerz w Ciszewie

Osadnictwo

w Gminie Czarnków

Pow
czas
umo
płyn
też
trat
skón
dłuk
drze
wyt
zna
wsc
doch
prze
wiel
osac

Okolo IX tysiąclecia p.n.e. rozpoczął się okres zwany mezolitem, który charakteryzował się znacznymi zmianami klimatycznymi oraz przemianami środowiska. Wraz ze stadem reniferów pojawili się wyspecjalizowani w łowach na nie ludzie. Społeczeństwa mezolityczne utrzymywały się przede wszystkim z myślistwa, rybołówstwa i zbieractwa. Obozowiska zakładano na piaszczystych wydmach, powstałych pod wpływem wycofującego się lądolodu. W okolicach Gębiczyna, Góry nad Notecią, Radolinka i Osucha znane są liczne ślady osadnictwa mezolitycznego, skąd pochodzą narzędzia krzemienne i kamienne. W VII tysiącleciu p.n.e. ciepła i wilgotna pogoda sprzyjała bujnemu rozwojowi lasów, które stworzyły dogodne warunki dla świata zwierzęcego – wśród nich turów, niedźwiedzi, wilków i rysi. Ciekłe wodne dostarczały ryb i ptactwa wodnego stwarzając bardzo dogodne warunki dla osadnictwa. Wprowadzenie uprawy wymagało dokonania trzebieży lasów. Początkowo zjawisko to miało niewielki zasięg, jednak wraz z upowszechnieniem się orki dochodzi do trwałych odlesień. Zachodzą istotne zmiany polegające na odejściu od koczowniczego trybu życia do osiadłego, opartego przede wszystkim na rolnictwie i hodowli zwierząt. Te zmiany zapoczątkował okres neolitu datowany na VI tysiąclecie p.n.e.

WOJOWNICY GERMAŃ
ROME'S CELTIC, GER
Archeologici Posnanie

